

Eliit kui nimesilt

Tallinnas on harjutud eliitkoolideks pidama kuut–seitset õppeasutust, eteti on neid rohkem. Usun, et pealinna eliitkoolide hulka kuulub ka minu juhitud Kopli kunstikeskkool. Kõik oleneb sellest, mida elitaarseks nimetada.

Eliitkooli nime suhu võttes ei mõtle me sageli, kust õppeasutus selle tiitli on saanud. Mõnel neist on tõepoolest selleks ajalooline põhjus, kuid paljud on eliidi maine külge saanud vaid seetõttu, et sinna on hakanud oma lapsi panema tuntud inimesed ja võimukandjad.

Eliitkooli maine saab praegu endale ka tugeva *lobby*–töö tulemusena. Kui ma oleksin miljonär, kellele onu Jack pärandas kullakaevanduse, looksin ma oma rajatud koolile hea imidži vaid mõnekümne minutiga. Lisaks sellele, et see on miljonäri loodud kool, annab eliidi tiitlile kaalu juurde ka kaunis nimi ja lõpetajate uhked talaarid. Eestlane, kes peab ennast küll väga kaine otsustajaks, ei süvene tegelikult sellesse, mis on imidži taga.

Ka Kopli kunstikeskkool võiks värida eliitkooli nime. Meilgi olid riigieksamite hindad üle Eesti keskmise. Igal aastal saab Kunstiakadeemiasse sisse ligi 15 protsenti meie kooli lõpetajatest. Sel kevadel lõpetas akadeemia kümme meie vilistlast – seegi peaks tõestama meie kunstikallaku taset.

Samas ei teagi linnaisad sageli, mida meie koolis tehakse. Ei teata sedagi, milline on meie kooli õppekeel või kas me anname haridust põhi- või keskkooli tasemel. Nad tunnevad hästi vaid kuut–seitset õppeasutust, teistega lähemalt tutvumata. Kopolis asuvale koolile kleebitakse külge samasugune kuritegelik ja proletaarne silt kui tervele piirkonnale.

Keemiaõpetajana pean ma naatriumkloriidi kristallvõrest rääkides joonistama tahvlile mummukesi, selle ase-

KOOLITEE

Märt Sults,
koolidirektor

mel, et projitseerida pilt seinale. Sageli tulevad aga just kehvemini varustatud koolidest võitlusvõimelisemad ilmakodanikud, sest nad on harjunud pingsalt kaasa mõtlema ja valmistama oma kätega igasugu vidinatest olulisi esemeid. Mul on suur usk oma õpilastesse, sest ma tean, et nad on ka stressi suhtes vastupidavamad. Nad rabelevad oma rabelemised ära ja lõõgastuvad kunsti sisse minnes.

Eliitkoolid ütlevad, et neil on parimad õpetajad. Samas pole meil olemas mingit võrdlusmomenti. Riiklikke õpetajate eksameid meil ju ei korraldata. Praegu tarifitseerivad õpetajate tööd oma kooli direktor, õppealajuhataja või hoolekogu. Viimasesse võivad kuuluda lapsevanemad, kes ei pruugi haridusest midagi jagada. Mina pooldan ühtseid riiklikke eksameid, mille alusel pedagoogi taset ja tema palka määrata. Palgaskaala võiks ulatuda miinimumpalgast paarikümne tuhandeni.

Õpetaja saaks oma taset ja seega ka palka tõsta vaid ise juurde õppides ja arenedes. Nii kaoks ka virisemine madala palga pärast, sest kõik oleks inimese enda kätes.

Märt Sults on Tallinna Kopli Kunstikeskkooli direktor.